

Názvosloví sulfidů

8. ročník

Názvosloví sulfidů

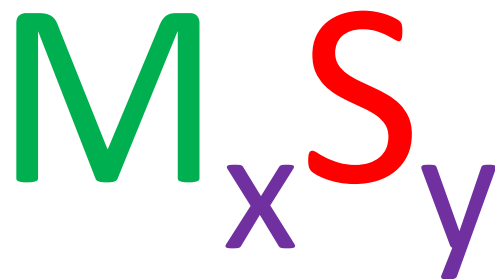
Sulfidy jsou dvouprvkové sloučeniny **síry** s kovovým prvkem, ve kterých má síra oxidační číslo (-II). Jsou obdobou oxidů, namísto kyslíku obsahují síru.

The image shows a periodic table of elements with various color-coded groups. A red arrow points to the element Sulfur (S) in the table. The legend at the bottom identifies the following groups:

- vodík (Hydrogen)
- alkalické kovy (Alkali metals)
- kovy alkalických zemin (Alkaline earth metals)
- kovy (Metals)
- polokovy (Metalloids)
- nekovy (Nonmetals)
- vzácné plyny (Noble gases)
- radioaktivní prvky (Radioactive elements)

Názvosloví sulfidů

1) Obecný vzorec:

M symbol obecného kationtu

S symbol atomu síry

x,y stechiometrické koeficienty

Názvosloví sulfidů

2) Obecný název:

podstatné jméno **sulfid**

+

přídavné jméno, jehož koncovka se řídí **nábojem kationtu**

Př. $\text{Ca}^{\text{II}}\text{S}^{\text{-II}}$ **sulfid** vápenatý

Názvosloví sulfidů

Přehled koncovek kationtů dle oxidačního čísla:

Oxidační číslo	Koncovka
I	- ný
II	- natý
III	- itý
IV	- ičitý
V	- ečný, - ičný
VI	- ový
VII	- istý
VIII	- ičelý

Názvosloví sulfidů

3) Odvození názvu sulfidu ze vzorce:

Př. Jaký název má sulfid o vzorci Cu_2S ?

1) Doplníme známá oxidační čísla. $\text{Cu}_2\text{S}^{-II}$

2) Použijeme křížové pravidlo. Cu_2S_1 $\text{Cu}^I\text{S}^{-II}$ ← musí být (- II)

3) Určíme název kationtu. Cu^I ← ný → měďný

4) Název sulfidu je **sulfid měďný**.

Názvosloví sulfidů

4) Odvození vzorce sulfidu z názvu:

Př. Jaký vzorec má *sulfid železnatý*?

1) Zapišeme prvky sloučeniny. FeS

2) Doplníme známá oxidační čísla. Oxidační číslo síry v sulfidech je vždy (-II). železnatý $\longrightarrow$ Fe^{II}

3) Použijeme křížové pravidlo: $\text{Fe}^{\text{II}}\text{S}^{-\text{II}}$ Fe_2S_2 lze-li, vykrátíme

V tomto případě vzorec můžeme vykrátit 2: FeS

4) Výsledný vzorec je FeS.

Názvosloví sulfidů

5) Příklady některých sulfidů:

(k vzorci přiřad' název)

Na_2S	sulfid manganistý
CaS	sulfid fosforečný
Fe_2S_3	sulfid osmičelý
PbS_2	sulfid chromový
P_2S_5	sulfid sodný
CrS_3	sulfid železitý
Mn_2S_7	sulfid olovičitý
OsS_4	sulfid vápenatý

Názvosloví sulfidů

5) Příklady některých sulfidů:

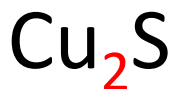
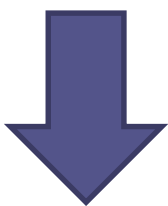
Na_2S	sulfid sodný
CaS	sulfid vápenatý
Fe_2S_3	sulfid železitý
PbS_2	sulfid olovičitý
P_2S_5	sulfid fosforečný
CrS_3	sulfid chromový
Mn_2S_7	sulfid manganistý
OsS_4	sulfid osmičelý

Názvosloví sulfidů

Na základě principu analogie můžeme odvodit další vzorce a názvy sulfidů:

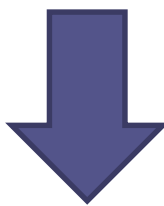
sulfid sodný

sulfid měďný

sulfid vápenatý

sulfid cíničitý

Názvosloví sulfidů

Poznámka: stejně jako názvosloví *oxidů* a *sulfidů* se tvoří i názvosloví ostatních prvků, které se nacházejí PS pod kyslíkem resp. sírou a tvoří dvouprvkové sloučeniny s kovovým prvkem, ve kterých mají tyto prvky vždy oxidační číslo (-II).

Koncovka podstatného jména je **-id**

Název prvku + id např. selen**id**, telur**id**, astat**id**

Al_2Se_3 = selenid hlinitý

Názvosloví sulfidů - procvičování

1) Odvodte názvy sulfidů :

ZnS

SiS₂

Li₂S

MgS

Názvosloví sulfidů - procvičování

1) Odvodte názvy sulfidů :

ZnS

sulfid zinečnatý

SiS₂

sulfid křemičitý

Li₂S

sulfid lithný

MgS

sulfid hořečnatý

Názvosloví sulfidů - procvičování

2) Odvodte vzorce sulfidů:

sulfid nikelnatý

sulfid cíničitý

sulfid stříbrný

sulfid rtuťnatý

Názvosloví sulfidů - procvičování

2) Odvodte vzorce sulfidů:

sulfid nikelnatý

NiS

sulfid cíničitý

SnS₂

sulfid stříbrný

Ag₂S

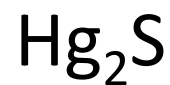
sulfid rtuťnatý

HgS

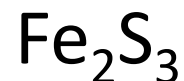
Názvosloví sulfidů - procvičování

3) K názvu sulfidu přiřadte jeho vzorec:

sulfid rtuťnatý

sulfid železitý

sulfid křemičitý

sulfid rtuťný

sulfid železnatý

